

K3Delta

Zomer 2016

Nieuwsbrief Bemmelse Waard

Na de vorige nieuwsbrief uit 2015 praten we u graag bij over de ontwikkelingen in de Bemmelse uiterwaard. Veel leesplezier!

Publicatie bestemmingsplan

De gemeente Lingewaard heeft op 30 maart 2016 het ontwerp bestemmingsplan voor het nieuwe inrichtingsplan gepubliceerd. Hiermee is in de procedure de volgende stap gezet naar realisatie.

Volgens planning zullen het bestemmingsplan en de andere noodzakelijke procedures dit najaar definitief gepubliceerd worden en naar verwachting kan het inrichtingsplan begin volgend jaar in uitvoering gaan. Dan zullen de meest zichtbare maatregelen zoals het nieuwe ruiterspad, de extra wandelpaden, de vogeluitkijkplaats, het vlonderpad e.d. ook als eerste worden

uitgevoerd zodat daar snel gebruik van kan worden gemaakt. Naar aanleiding van het voorontwerp bestemmingsplan van het voorjaar 2015 is er aanvullend een Milieu Effect Rapportage (MER) geschreven om alle mogelijke milieu effecten op de meest zorgvuldige wijze te behandelen. Tijdens de ter inzageperiode van het ontwerp bestemmingsplan heeft de MER commissie het MER beoordeeld en een positief advies afgegeven aan het bevoegd gezag.

De beoordeling en advies zijn te vinden op:
www.commissiemer.nl/advisering/afgerondeadviezen/3077

Toetsingsadvies

Het rapport geeft een degelijk en compleet beeld van de te verwachten milieueffecten van de ontgroningen en de herinrichting van de Bemmelse Waard. Na herinrichting neemt het areaal natuur aanzienlijk toe, wat ten goede komt aan water- en weidevogels zoals de ijsvogel, oeverzwaluw, grutto, smient en kolgans. De Commissie vindt dat er met het rapport goede milieu-informatie ligt voor een besluit over het project Bemmelse Waard.

K3Delta

Op goede gronden

Positief nieuws over onze weidevogels

Medio juni zag ik één kievit een poging doen om een buizerd te verjagen. Dat zegt iets, namelijk dat weinig koppels over waren met jongen, anders was er wel een groep in actie gekomen. De cijfers van Frank Majoor, onze noeste werker en teller van Sovon, bevestigen dit. Er waren 33 territoria, vrijwel alle nesten kwamen uit, maar slechts enkele jongen overleefden. De oorzaak: teveel lang gras en te weinig kort gras en dus te weinig mogelijkheden voor de kleintjes om voedsel te zoeken.

Het goede nieuws is dat hier iets aan te doen is door een zogenaamd mozaïek aan te leggen. Als we rondom hooiland een rand van ongeveer 25 meter breed laten begrazen door koeien en hier en daar een akkertje aanleggen, zal het met de kieviten al goed gaan komen. Dat zal hopelijk komend seizoen gaan gebeuren. De begrazing laten we dan plaatsvinden op plekken waarvan we weten dat de vogels daar niet zo graag nestelen.

Met de tureluurs ging het beter. Deze vogels zijn gebaat bij laat maaien. Wat dus slecht is voor de kievit (weinig kort gras) is goed voor de tureluur. Die bofte omdat door het natte voorjaar later moest worden gehoooid. Van de tureluur telde Frank acht territoria, wat aanzienlijk meer is dan vorig jaar, en deze leverden wél overlevende jongen op.

Anders dan vorig jaar, toen geen enkel grutto territorium met zekerheid kon worden vastgesteld, zijn er dit jaar drie in kaart gebracht. Ofschoon er geen jongen zijn waargenomen is ook dit positief nieuws. Voor de koning van de weidevogels, tevens onze "Nationale Vogel", is de ambtswaard blijkbaar nog aantrekkelijk. Tot zover onze klassieke weidevogels. Daarnaast waren er nog drie nesten van scholeksters en zijn 11 broedsels van

Kievit

Tuureluur

Scholekster

graspiepers geteld. De gele kwikstaart en de veldleeuwerik lieten zich dit jaar niet zien, wat weer minder is, maar daar staat tegenover dat er begin juli wel weer een kwartel te horen was. Al met al is ons vermoeden bevestigd dat met een uitgekiend beheer voor onze weidevogels een redelijk kans bestaat op herstel. Dank zij onze waterpomp op zonne-energie kunnen we voor het nodige plas dras zorgen, een simpel schrikdraadje houdt de vos op gepaste afstand en droge stalmest zorgt de

juiste kwaliteit van het grasland. Predatie kan een probleem vormen, maar de kern van ons probleem zit hem in het ontbreken van het juiste mozaïek: een combinatie van plas-dras en wat droger grasland, van lang gras en kort gras en van routes waarlangs vogels zich over land kunnen verplaatsen. Wij kijken uit naar 2017.

Louis Dolmans, met dank aan Frank Majoor.

Nieuwe wandelroutes

In het nieuwe inrichtingsplan is een aantal nieuwe wandel- en struinaroutes opgenomen. Een oude en veel gebruikte route is het rondje rondom de recreatieplas.

In verband met het terugkeren van de weidevogels en de daarbij genomen maatregelen is samenwerking met de diverse betrokkenen afgesproken dat er in de kwetsbare perioden niet wordt gewandeld tussen de recreatieplas en de Ambtswaard. Dit om

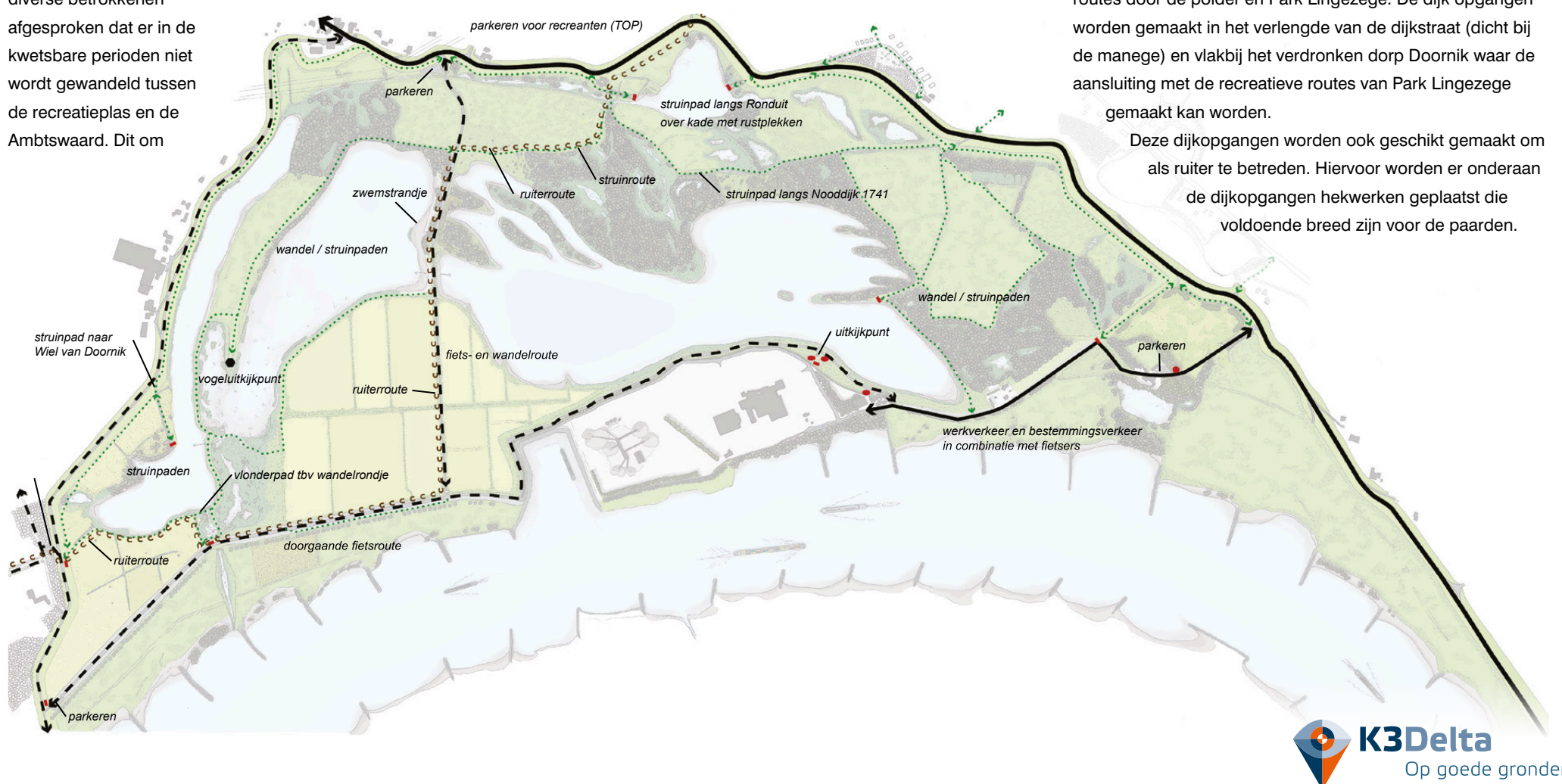
zoveel mogelijk rust te realiseren en verstoring van broedende vogels te voorkomen. Vanzelfsprekend is er wel een alternatief bedacht en kunnen wandelaars in deze periode doorlopen tot aan de defensiedijk en zo een iets langere wandeling maken door het mooie natuurgebied.

Buiten de kwetsbare perioden zal het wandelpad en het rondje rondom de recreatieplas opengesteld zijn. Hiervoor wordt na

vaststelling van de plannen een vlonderpad gemaakt om een natuurlijke oversteek over het plas-dras gebied mogelijk te maken.

Naar aanleiding van overleg met omwonenden en de verschillende wijkplatforms wordt er een tweetal nieuwe dijkopgangen gemaakt. Deze sluiten aan op de recreatieve routes door de polder en Park Lingezege. De dijk opgangen worden gemaakt in het verlengde van de dijkstraat (dicht bij de manege) en vlakbij het verdrinken dorp Doornik waar de aansluiting met de recreatieve routes van Park Lingezege gemaakt kan worden.

Deze dijkopgangen worden ook geschikt gemaakt om als ruiter te betreden. Hiervoor worden er onderaan de dijkopgangen hekwerken geplaatst die voldoende breed zijn voor de paarden.

Lingewaard Natuurlijk

In aanloop naar het bestemmingsplan voor de Bemmelse Waard heeft Lingewaard Natuurlijk als lid van een groep organisaties deelgenomen om door middel van het uitwisselen van ideeën te komen tot een gebied met optimale natuurlijke waarden. Deze groep noemt zich Stuurgroep Bemmelse Waard. Waarom hecht Lingewaard Natuurlijk aan de Bemmelse Waard?

We zijn reeds vele jaren actief in de Bemmelse Waard. We geven natuur- en milieulessen aan kinderen van de basisscholen. Deze lessen worden door onze gidsen gegeven 'in het veld'. Voor veel onderwijsthema's zoeken de groepen de Bemmelse Waard op, zoals bijvoorbeeld voor 'water' of 'bevers'. Bovendien start menig publieksexkursie vanuit ons Dijkmagazijn (voor kinderen) of Veldschuur (voor volwassenen) om over te gaan in een struintocht door deze waard. Het meest populair zijn de bevertochten waarin gezocht wordt naar beversporen en waarin met een beetje geluk zelfs een bever wordt gespot. Struinen door het gebied zorgt bij velen voor een uitgesproken beleving van de natuur. Het gebied is rijk aan watervogels en we hopen met de herinrichting om in de nabije toekomst de aantrekkelijkheid van het gebied te vergroten voor weidevogels. Het rivierenlandschap van de Gelderse Poort waar de Bemmelse Waard deel van uitmaakt, is een uniek gebied: oobossen, rietvelden, diverse soorten graslanden in een klein, dicht bevolkt land als Nederland. De aanwezige natuur moet dan ook - op een enkele uitzondering na - te beleven zijn voor haar bewoners, dit geldt ook voor deze waard. Naast bovenstaande expliciete 'relatievoorbeelden' tussen

Publieksexkursie voor kinderen

de Bemmelse Waard en Lingewaard Natuurlijk is er ook een minder in het oog springende relatie. Zo geven wij advies, gevraagd en ongevraagd, over de natuurcomponent in de Bemmelse Waard, signaleren en maken melding van 'misstanden' en doen op beperkte schaal iets aan het beheer van dit landschap. Wij zijn er van overtuigd dat over ca 10 jaar de Bemmelse Waard een nog grotere natuurwaarde heeft dan nu al het geval is.

Jac Lamerichs, voorzitter Stichting Lingewaard Natuurlijk.

Ontwerpbestemmingsplan en Lingewaard Natuurlijk

Het ontwerpbestemmingsplan voor de Bemmelse Waard is door de gemeente Lingewaard aangeboden ter inzage voor de burgers en met de mogelijkheid zienswijzen in te dienen.

Ook Lingewaard Natuurlijk heeft een zienswijze ingediend. Hierin spreekt Lingewaard Natuurlijk zich nadrukkelijk uit voor dit bestemmingsplan met het voorkeursmodel voor de hierin genoemde inrichtingsmaatregelen. Deze verhogen de natuurwaarden van de Bemmelse Waard: natuurlijke begrazing door grote grazers enerzijds en ruimte voor weidevogels, met een stringent maaibeleid, anderzijds.

Hierdoor neemt de rijkdom aan soorten van zowel flora als fauna toe. De natuurbeleving voor de bezoekers van de Bemmelse Waard neemt hierdoor ook toe, zeker wanneer de maisteelt met bijbehorende bemesting tot het verleden behoort.

Bezoek op installatie

K3Delta werkt graag transparant en houdt haar deuren geopend voor geïnteresseerden. Meer dan eens komt het dan ook voor dat wij kleine en grotere groepen ontvangen voor een rondleiding over onze locaties, zo ook in Bemmelse.

Bezoekers krijgen een warm welkom, waarna zij uitgebreid worden geïnformeerd over de totaalplannen in de Bemmelse Waard, het werk wat al achter ons ligt, toekomstige plannen en de wijze van uitvoering. Ook krijgen zij een rondleiding over de installatie met uitleg over alle technische aspecten bij het winnen van zand en grind. Bent u aangesloten bij een scholengemeenschap, stichting, vereniging of een ander gezelschap en wilt u een rondleiding op een van onze locaties? In overleg kan er veel! U kunt hiervoor contact opnemen met onze afdeling Communicatie via Marieke Sanders, telefoonnummer 024 348 88 69 of per mail via m.sanders@k3delta.nl.

Staatsbosbeheer: Bemmelse Waard natuurlijk verbonden met oosten!

Staatsbosbeheer en pachter Knuiman uit Elst verbinden de hoogwatervluchtplaats in de Bemmelse Waard met de Gendtse Waard. Runderen en paarden lopen tussen wildroosters over de weg om te grazen in beide natuurgebieden.

Ten oosten van de Bemmelse Waard ligt de Gendtse Waard, waar Staatsbosbeheer de grond al vele jaren verpacht aan de heer Knuiman. Begin 2016 is er gezamenlijk gekeken naar de mogelijkheden om de hoogwatervluchtplaats mee te begrazen. Het is weer een kleine stap, maar zo werken we samen om er uiteindelijk een groot aaneengesloten natuurgebied van te maken. Bij de ruwe en woeste uiterwaard wordt gestuurd op procesnatuur met in de toekomst jaar rond begrazing van paarden en runderen.

In mei is de hoogwatervluchtplaats heel kort afgemaaid en ontstaat er al een mooi grasland met vele verschillende kruiden. Na een aantal jaar zullen er nog meer verschillende planten gaan groeien die typerend zijn voor de riviernatuur. In augustus zal de hoogwatervluchtplaats worden verbonden met het lagere deel in de uiterwaard aan de kant van Gendt; grond die nu ook al wordt gepacht van Staatsbosbeheer.

De runderen en paarden kunnen nu dus tussen de twee wildroosters door om van beide natuurgebieden te genieten en te grazen. En mensen kunnen uiteraard gewoon lekker struinen!

Rick Basten, junior Boswachter Gelderse Poort van Staatsbosbeheer

Handhaving en toezicht

De Bemmelse waard is een prachtig uitloopgebied voor jong en oud, waar recreanten kunnen genieten van de recreatieplas, hondenbezitters heerlijk kunnen wandelen over de verschillende paden en fanatiekelingen een hardlooprondje maken.

Om het gebied voor iedereen toegankelijk en netjes te houden gelden er wel een aantal gebruiksvoorwaarden. Deze voorwaarden worden aan het begin van de toegangswegen aangegeven. In samenwerking met politie en regionale BOA's wordt er regelmatig door de beherende instanties gecontroleerd. We moeten er immers met z'n allen voor zorgen dat de uiterwaarde zo mooi en toegankelijk blijft en daarvoor is iedere hulp welkom.

Bij ideeën, opmerkingen of klachten kan contact worden opgenomen met één van de betrokken partijen.

Planning

Zoals al eerder aangegeven zullen het bestemmingsplan en ook de benodigde vergunningen voor de inrichting dit najaar definitief gepubliceerd worden. Zodra het bestemmingsplan en alle vergunningen onherroepelijk zijn, zal er een start worden gemaakt met de uitvoering van de werkzaamheden. Dit zal naar verwachting in het voorjaar van 2017 plaatsvinden.

Om snel de gewenste inrichting te realiseren zullen de contouren van de plas als eerste worden aangelegd samen met het omvormen van de nu nog agrarische Ambtswaard naar weidevogelgebied, het opknappen van het recreatiestrandje en het maken van de recreatieve routes (vlonderpad, op- en afritten van de dijk en het uitkijkpunt).

Inrichtingsplan Bemmelse Waard

1 Gesloten zachthout-oelbos met een enkele open plek, water en moeras, grotendeels bestaand bos 2 Open zachthout-oelbos; afwisseling van bomen, struweel en (natte) ruigte 3 Bosrand met struweel en ruigte; zoom-mantel-kern vorming 4 Hardhout-oelbos; zachte berk en wilgen	5 Akkerland ten behoeve van weidevogels 6 Camouflagezone tussen fabrieksterrein en waal; gras / ruigte - opslag zachthout oelbos - hardhout oelbos 7 Moeras met enkele plassen, overgangszone tussen water en ruigtevegetaties 8 Eilanden met voornamelijk wilgenopslag, ruigte en oeverbegroeiing op flauwe oevers (eilanden op verschillende hoogten)	9 Wielen en oude dijken subtiel zichtbaar middels kades met beplantingen en wandelrouting met rustpunten 10 Extensief begraasd grasland met doorgang voor grazers door sloop middels flauwe taluds; afwisseling van grazige- en ruigtevegetaties 11 Kleinschalige weidevogelgraslanden; afwisseling van graslanden met ruigteranden 12 Overgangen bos naar open water; slikkige oevers / inspoelzone, oevervegetatie	13 Bestaande bebouwingen met toegangswegen vanaf dijk, hier langs Waaidijk 14 Defensiedijk of Bovenpolder met fiets- en wandelroute; begeleiding door knotwilgen singel 15 Zandscheidingsinstallatie op fabrieksterrein bij haven. Fietspad tussen Ambtswaard en fabrieksterrein, terrein afgeschermd door hekwerk met haag en bomensingel 16 Vogeluitkijkpunt aansluitend op struinrouting	17 Recreative aansluitingen op omgeving ten behoeve van fiets-, wandel- en ruterouting 18 Verbinding tussen begrazingsgebieden voor grazers middels talud en veeroosters in weg 19 Eiland in verlengde van landtong; ingericht als broedgelegheid voor sterna's 20 Hoogwatervluchtplaats voor grazers en fauna in uiterwaard op voormalig fabrieksterrein; afwisseling van grazige-, ruigtevegetaties en struweel ter beschutting

Contact | Wilt u meer weten? Wij staan u graag te woord. Voor meer informatie kunt u contact opnemen met de betrokken partijen:

K3Delta Projectleiders: Hans Hooijer | h.hooijer@k3delta.nl
Titus Haverkamp | t.haverkamp@k3delta.nl
024 348 88 00

Staatsbosbeheer Alexander van der Elst, medewerker beheer
a.elst@staatsbosbeheer.nl | 06 12 84 48 27
Rick Basten, junior boswachter
r.basten@staatsbosbeheer.nl | 06 12 84 44 04

Lingewaard Natuurlijk Jac Lamerichs, voorzitter
voorzitter@stichtinglingewaardnatuurlijk.nl | 026 325 85 53

Stichting Natura Saned Rob Koekkoek
saned@xs4all.nl | 06 53 39 80 72

Stichting Doornik Natuurakkers Louis Dolmans
dolmans@doorniknatuurakkers.nl | 06 50 66 79 00